

Aplec de Treballs

Montblanc 2021

.....

Homenatge a

Josep M. Vallès Martí
i a Ismael Porta Balanyà

CENTRE D'ESTUDIS
DE LA CONCA
DE BARBERÀ

**MEMÒRIA
D'ACTIVITATS**

39

Noticiari del Centre d'Estudis de la Conca de Barberà (2021-22)

2021

-Febrer: Àlex Rebollo inaugura i inicia el projecte *Museu particular*, en col·laboració amb Anna M. Andevert i el Museu de la Vida Rural, de l'Espluga de Francolí.

-Juliol: Jaume Felip, com a representant del CECB, participa de jurat del premi «Aires de la Conca». La reunió final per decidir el veredictes tindrà lloc el dia tretze d'octubre. A petició del fons d'història local de Catalunya (UAB), el CECB facilita informació bibliogràfica que els hi mancava en el seu catàleg, especialment les obres col·lectives i articles de revistes. El dia set Valentí Gual, a Montblanc, realitza la conferència: «Aspectes demogràfics del Trienni Liberal».

-Agost: El dia tres Josep M. Grau i Joan Cartanyà, en nom del CECB i CHNCB, es desplacen a la seu del Paratge natural de Poblet, per reunir-se amb la directora Ester Trullols, a fi de preparar les VI Jornades sobre el Bosc de Poblet i Muntanyes de Prades, a celebrar el 2022. El divendres dia sis es reuneix la junta de govern del CECB en sessió ordinària; entre d'altres acords s'acorda integrar Cristina Climent a la junta de l'entitat i també preparar els homenatges per a l'edició de 2021. El núm. 125 de la revista *El Foradot* reproduïx el sumari del *Podall* 9-10 (pàg. 26-27).

-Setembre: S'acaben de rebre els articles per a l'*Aplec de Treballs*. Hem d'agrair la tasca desinteressada feta per la filòloga reusenca Glòria Amigó Pla, en la correcció dels originals. Els coordinadors Josep M. Carreras i Josep M. Grau revisen les galerades. El dia 28, el Consell Comarcal de la Conca aprova atorgar la distinció d'honor a l'arxiver Josep M. Porta Balanyà, al qual l'any anterior el CECB ja havia homenatjat a l'*Aplec de Treballs* número 38.

-Octubre: El dia onze a Miravet, Valentí Gual presenta el llibre de Josep Cañabate Fortuño, *La batllia de Miravet (segles XVII i XVIII). Demografia, societat i economia*, (2020), del qual n'havia redactat el prefaci. El dia tretze, el referit Gual viatja a Alcover per parlar sobre: «Bruixes a Alcover. Joan Malet, morisc de Flix». Més endavant el dia vint, el mateix historiador rocafortí, en companyia de Ramon

Masdéu, presenta al Seminari de Tarragona el seu darrer llibre: *La immigració occitana a la Catalunya moderna* (de la col·lecció «Episodis de la Història», 371). Aquest mateix acte es repetirà a l'Espluga de Francolí el dia 29 d'octubre i a Montblanc, el dia set de novembre. Amb anterioritat (agost), ja s'havien realitzat actes similars a Rocafort (dia deu), Vilanova (dia dotze) i Santa Coloma (dia quinze). El 27 d'octubre, a la Biblioteca de Catalunya, s'inaugura l'exposició «Revistes de les comarques: la recerca i la divulgació de la nostra història». En la selecció de capçaleres de la Regió de Tarragona es mostra l'exemplar 36 (2018) de l'*Aplec de Treballs*, que correspon al 40è aniversari de la fundació del CECB. El dia 31 Josep M. Vallès, a la seva vila natal, presenta la monografia *Visca la República!. L'Espluga de Francolí, 1931-1936*, de 500 pàg.

-Novembre: El dissabte tretze a Cambrils se celebra la X Trobada de Centres d'Estudis del Camp de Tarragona, la Conca de Barberà i el Priorat. Aquest any versa sobre el patrimoni hidràulic i recerca local al territori». En representació del CECB, hi participa Sue Roveda Cavallini, que exposa la ponència: «Els molins paperers de l'Alt Camp i la Conca de Barberà. Un patrimoni en perill». Es porta a la impremta l'*Aplec de Treballs* 39. El dia setze es presenta a Montblanc la revista *Cultura i Paisatge* que inclou articles d'habituals col·laboradors del CECB. Malauradament la publicació no està indexada ni a RACO ni a Dialnet, tot i el seu finançament per part d'institucions públiques. El dia 27 Valentí Gual disserta sobre «La Guerra dels Segadors a Santa Coloma de Queralt i la Baixa Segarra», a la primera vila. Es lliuren diversos volums que els mancaven de l'*Aplec de Treballs* a la Biblioteca Municipal de l'Espluga de Francolí, per la secció local. El dia 22 mor als 77 anys Josep Civit Molné, subscriptor del CECB; posteriorment Francesc Marco-Palau li dedica una columna al setmanari *Nova Conca* (5 de desembre).

-Desembre: El diumenge dotze es presenta la revista *Aplec de Treballs* 39. En aquesta ocasió s'homenatgen l'espluguí Josep M. Vallès Martí i el montblanquí Ismael Porta Balanyà. A causa de problemes tècnics les estadístiques de les publicacions a RACO no es poden comptabilitzar correctament. El dia divuit el doctor i acadèmic Josep M. Sans i Travé, membre de la junta del CECB, és nomenat fill il·lustre de Solivella, la seva vila nadiua. Recordem que ja fou reconegut per la nostra entitat en l'*Aplec de Treballs*

29, de 2011. El núm. 127 de la revista *El Foradot* reproduïx el sumari i coberta de l'*Aplec de Treballs* 39, a la pàgina 22. També dedica les pàgines 18-19 al Museu del Pessebre. El dia dinou Jaume Felip Sánchez imparteix la conferència: «L'eremitisme a les nostres contrades i l'ermita de Sant Joan des del seu possible origen al segle XII fins al segle XVI», a la sala de les Corts Catalanes de Sant Francesc de Montblanc.

2022

-Gener: El dia setze Josep M. Sans i Travé realitza la conferència «Apunts sobre el castell de Solivella» al Museu Comarcal. Aquesta activitat es complementa el dissabte 22, amb una visita guiada a la referida fortificació en companyia de Jaume Bergadà. El portal RACO incorpora el sumari del núm. 39 de l'*Aplec de Treballs*. Un mes més tard ho farà també el repositori Dialnet. Es reben articles per a la revista *Podall*.

-Febrer: El dia 27 Jaume Felip Sánchez disserta sobre «El mestre Pere de Bonull, cisellador de la imatge de la Mare de Déu de la Serra» al Museu Comarcal, dins el cicle d'hivern de conferències (inicialment estava programada per al dia tretze).

-Març: El dia tres Josep M. Grau i Josep M. Vallès assisteixen a la reunió preparatòria de la XI Trobada de Centres d'Estudis del Camp de Tarragona, la Conca de Barberà i el Priorat, a Tarragona ciutat.

-Abril: El dia quatre a les vuit, Jaume Felip a la seu de la Congregació de la Sang de Montblanc, glossa sobre «La personalitat de Jaume Marçal, fundador de l'església de Sant Marçal», dins de la XXV Setmana Cultural. J. M. Carreras i J. M. Grau avancen en la correcció i enviament dels articles del *Podall* als autors. El dimarts 26, dins de la XXXV Setmana Medieval de Montblanc, a la sala d'actes del Museu Comarcal, el mateix Jaume Felip parla sobre «Els escultors gòtics Renard Fonoll i Bernat de Montllé». El dia 28 Àlex Rebollo presenta a Montblanc el llibre *De la cuca a la cucafera*.

-Maig: J. M. Grau forma part del jurat de la I Beca de l'Arxiu Comarcal del Baix Camp i el dissabte 28 participa en el Taller d'Història Local que organitza l'Arxiu Municipal de Constantí. El dia 21 Josep M. Sans i Travé presenta l'obra *Santuari de la Mare*

de Déu de Montserrat de Montferri. *Història, arquitectura i mística*, de Josep M. Jané Coca, al claustre de Sant Francesc, de Montblanc.

-Juny: L'IRMU incorpora a text complet el contingut del darrer *Aplec de Treballs* 39 a RACO, posteriorment ho farà el portal Dialnet. El CRAI, Campus Catalunya de la URV, també l'adjunta en el seu apartats de novetats bibliogràfiques. Es comencen a rebre originals per a la propera revista. El dia nou, mor als 95 anys Carles Masdeu Bayerri, cofundador del Museu-Arxiu de Montblanc i soci des dels inicis del CECB. Amb motiu de la Festa Major, el dia deu de setembre el mateix Museu li dedicarà un homenatge pòstum. El número 27 (2022) del butlletí digital *Bolduc* que edita l'arxiu de la Diputació de Tarragona (pàg. 30), ressenya l'article d'arxivística que Elisenda Cristià publicà a la revista *Podall* núm. 9-10, de l'any passat. El dia onze Jaume Felip, en representació del CECB, es reuneix amb la Comissió del Patrimoni Municipal de Montblanc, que es convocarà de nou el primer de juliol.

-Juliol: El dia setze Valentí Gual visita Barberà de la Conca per presentar el llibre *La immigració occitana a la Catalunya moderna*, acte que ja havia realitzat a Vimbodí el dia nou d'abril. El 30 de juliol s'inaugura a l'antiga església de Sant Francesc de Montblanc l'exposició *Palau Ferré. Artista centenari*, comissariada per Francesc Marco-Palau. Es reben articles per al proper *Aplec de Treballs*.

-Agost: El disset traspassa sobtadament Epi Mestre, redactor del setmanari *Nova Conca*, el qual sempre havia col·laborat en la difusió de les activitats del nostre centre. S'envia un missatge de condolença als editors d'*El vallenc*, i Francesc Marco Palau li dedicarà posteriorment un sentit article de comiat a la *Nova Conca*. El mateix dia Valentí Gual presenta el llibre *Santa Coloma de Queralt en la Guerra dels Segadors*, de Guillem Carreras. El dia 26 Josep M. Sans i Travé participa a Montblanc en el curs d'estiu «Sant Jordi. El Màrtir, la guerra i la cavalleria medieval», amb una conferència sobre els cavallers i les ordes del Temple i l'Hospital. El diumenge 28 Jaume Felip acompanya els assistents del curs en una visita guiada per la vila ducal. Ràdio l'Espluga continua les entrevistes iniciades l'any passat a col·laboradors de l'*Aplec de Treballs* per exposar els resultats de les seves investigacions.

-Setembre: El dia tres Valentí Gual i Neus Pacheco disserten sobre: «La immigració occitana a la senyoria de Santes Creus en

les èpoques medieval i moderna», al mateix monestir. El dia 29 es reuneix la junta.

-Octubre: El dissabte dia 8 es celebra a la casa de cultura Antoni Gaudí, de Riudoms, la XI Trobada de Centres d'Estudis del Camp de Tarragona, la Conca de Barberà i el Priorat sota la temàtica Comunicacions i infraestructures: història, evolució i actualitat, a la taula de presentacions hi intervé en nom del Centre d'Estudis de la Conca, Josep M. Grau que exposa "El transport terrestre de tracció animal al Camp de Tarragona en la primera meitat del segle XIX". Del CECB també hi assiteix Josep M. Vallès. L'endemà dia 9 Valentí Gual participa a Alcover en una taula rodona al voltant del fet bandoler, en el marc de la XX Fira dels bandolers. Josep M. Carreras i Josep M. Grau enllesteixen la correcció dels articles de l'Aplec de Treballs 40. El dia 16 Gual disserta a Dosrius sobre «Joan de Canyamars i l'atemptat de 1492».